

Ljubljana, 11. februar 2020

STALIŠČE

Energetske zbornice Slovenije (E Z S)

glede ključnih podnebnih in energetskih vprašanj

❖SVET > ❖Pariški podnebni sporazum 2015 (akcijski načrt za omejitev globalnega segrevanja)
❖EU > ❖Energetska unija 2015 + Evropski zeleni dogovor 2019 (podnebna nevtralnost)
❖SLOVENIJA > ❖Strategija razvoja Slovenije 2030 (nizkoogljično krožno gospodarstvo) +
Dolgoročna podnebna strategija do leta 2050 (v nastajanju)

Energetska zbornica Slovenije (E Z S) ob upoštevanju naslednjega:

- (1) **Podnebne spremembe zaradi svojega globalnega značaja zahtevajo sodelovanje držav po vsem svetu**, zato so se svetovni voditelji leta 2015 dogovorili o ambicioznih novih ciljih v boju proti podnebnim spremembam. **Pariški podnebni sporazum** tako predstavlja akcijski načrt za omejitev globalnega segrevanja. Njegov dolgoročni cilj je omejiti zvišanje povprečne svetovne temperature na precej manj kot 2°C v primerjavi s predindustrijsko ravno oziroma ne preseči 1,5°C.

Pariški podnebni sporazum je začel veljati 4. novembra 2016, potem ko je bil izpolnjen pogoj, da ga mora ratificirati vsaj 55 držav, ki skupaj povzročijo najmanj 55 % svetovnih emisij toplogrednih plinov. Sporazum so ratificirale vse države članice EU. **Slovenija ga je ratificirala konec leta 2016.**
- (2) **V boju proti podnebnim spremembam želi Evropska unija odigrati vodilno vlogo.** Že leta 2007 je sprejela podnebno energetske cilje 20-20-20 in leta 2009 še potrebno zakonodajo za doseg te ciljev do leta 2020 (znižanje toplogrednih izpustov za 20 % v primerjavi z letom 1990 / zvišanje deleža obnovljivih virov energije (OVE) na 20 % / izboljšanje energetske učinkovitosti za 20 %). Oktobra 2014 si je začrtala nove cilje do leta 2030, ki pa jih je 2018 še zaostri: 40-32-32,5. Da bi dosegli vse cilje, je EU februarja 2015 sprejela strategijo o **Energetski uniji**. Ta vključuje pet razsežnosti: energetska varnost, notranji energetski trg, energetska učinkovitost, podnebne ukrepe in razogljičenje gospodarstva ter raziskave, inovacije in konkurenčnost. Evropski voditelji so decembra 2019 sprejeli še t. i. **Evropski zeleni dogovor**, s čimer so podprli cilj, da EU skladno s cilji Pariškega podnebnega sporazuma najpozneje leta 2050 postane prva podnebno nevtralna celina.
- (3) **Vlada RS je decembra 2017 sprejela Strategijo razvoja Slovenije 2030, krovni razvojni okvir države, ki v ospredje postavlja kakovost življenja za vse.** S petimi strateškimi usmeritvami in dvanajstimi medsebojno povezanimi razvojnimi cilji postavlja nove dolgoročne razvojne temelje Slovenije, z vključevanjem ciljev trajnostnega razvoja Organizacije združenih narodov (OZN) pa Slovenijo uvršča med države, ki so prepoznale pomen globalne odgovornosti do okolja in družbe.

Skladno z omenjeno Strategijo in upoštevajoč razsežnosti Energetske unije bo Slovenija do leta 2030 kot prednostni razvojni usmeritvi zasledovala prehod v **nizkoogljično krožno gospodarstvo** in trajnostno upravljanje naravnih virov. Iz Strategije: »Zanesljiva, trajnostna in konkurenčna oskrba z energijo je ključna za razvoj, pri čemer je dajanje prednosti učinkoviti rabi (URE) in obnovljivim virom energije (OVE) eno od temeljnih načel razvoja energetike. Eden ključnih dejavnikov za povečanje deleža OVE je tudi razvoj tehnologij za shranjevanje energije in digitalizacija elektroenergetskega sistema (uvedba t. i. pametnega omrežja).

Prednostno povečevanje URE in obenem deleža OVE bo omogočalo zmanjševanje izpustov toplogrednih plinov, kar je tudi del zavez Slovenije v okviru podnebno-energetske politike EU in Pariškega podnebnega sporazuma.«

Decembra 2017 je država sprejela tudi Slovensko strategijo pametne specializacije (S4), ki med prednostna področja med drugim uvršča pametna mesta in skupnosti (pretvorba, distribucija in upravljanje energije), pametne zgradbe in dom z lesno verigo ter mreže za prehod v krožno gospodarstvo (tehnologije za predelavo biomase, pridobivanje energije iz alternativnih virov).

Dolgoročna podnebna strategija Slovenije do leta 2050 in Zakon o podnebni politiki sta v nastajanju, za cilj pa so postavili doseg ogljične nevtralnosti, to je ničelno stopnjo neto emisij toplogrednih plinov do leta 2050 (izraženo v enoti ekvivalenta ogljikovega dioksida). Nastaja tudi **Celoviti nacionalni energetski in podnebni načrt (NEPN)**.

sprejema naslednje stališče:

Podpiramo prizadevanja vseh deležnikov, posebej pa držav in gospodarstva, civilne družbe in vsakega posameznika v boju proti podnebnim spremembam. Podpiramo **Pariški podnebni sporazum** ter **Evropski zeleni dogovor**.

Zavedamo se, da bo prehod v nizkoogljično in podnebno nevtralno krožno gospodarstvo zahteval **usklajeno delovanje** Vlade RS in številnih deležnikov **iz vseh sektorjev in z vseh ravni države in družbe**, vključno tistih, ki so člani EZS. Zato pozivamo k usklajenemu sprejemanju različnih strateških dokumentov RS (podnebje-energetika-prostor), saj slovensko gospodarstvo in slovenska energetika potrebujeta stabilni okvir delovanja. Že danes je treba sprejemati odločitve o gradnji energetskih objektih v prihodnosti, saj sta priprava dokumentacije in umeščanje objektov v prostor dolgotrajna postopka.

Pri tem si želimo zlasti:

1. **zasledovati cilje odporne energetske unije**, ki si prizadeva odjemalcem v EU (gospodinjstvom in podjetjem) zagotoviti *zanesljivo, trajnostno, konkurenčno in cenovno sprejemljivo oskrbo z energijo*;
2. **podpirati trajnostne energetske rešitve**, tudi s pomočjo raziskav in inovacij, ki bodo pripeljale do tega, da Slovenija postane gospodarsko uspešna nizkoogljična družba;
3. **ozaveščati člane EZS in širšo javnost o energetskih vprašanjih**.